

LOUIS-FERDINAND CÉLINE

London Bridge

(RÉSZLET)

Annyira nyugtalan voltam, hogy majdnem tanácsot kértem Sosthène-től. Az élet nehézségeit emlegettem... hogy minden bolondságért előbb-utóbb meg kell fizetni... hogy a bácsi fáradtnak látszik... hogy biztosan túlhajtja magát... hogy a kishúga sincs jó színben... De választ egyikre sem kaptam.

Sosthène kizárólag önmagára gondolt, a saját problémáira. Közben pedig halálra zabálta magát, de mégsem hízott. Olyan volt a Sosthène, mint én, imádta a lekvárt... falánknak is mondhatnám, a narancs dzsemre hajtott rá leginkább, annyit falt belőle, hogy az rettenetes. A szobába hozták nekünk reggelenként a teljes breakfastet. Úri életmód! Vajas pirítós, csokoládé, amit csak akartunk... meg haddock és szardínia és gyümölcsök. Szörnyű lett volna, ha félbeszakad, de örökké persze mégse tarthatott, ami azért szomorú

... Sosthène állapota romlott, hiába evett sokat, sőt egyre többet. Az elején még hízott, de mostanra már csak fogyott. Nyolcszor-tízszer egymás után tépett ki a klotyóra. Nem bírta abbahagyni... egész nap, de éjjel is... folyton fölbredtem... arra, hogy rohan a budira, az ajtót meg nyitva hagyja...

A végén aztán jól letoltam.

– Feldobjuk mindjárt a talpunk, barom, és te le se szarod!

– Inkább te vagy, aki le se szarja, faszfej!

Rettentő dühösen felel...

– Le se szarod, amit csinálok! Fosok! Igen, fosok! Mert muszáj! Gondjaim vannak, bizony, uram! Mert hol is fogok élvezkedni egy hét múlva? Hol is? te fasz! Uraságodnak semmi gondja! Uraságod kizárólag a családjával törődik! Uraságodnak kizárólag azon jár az esze, hogy hol vesz házat magának!...

– A kíséreltektől van a kólikád?

Föltettem végre a kérdést.

Nem felel! Rohan ki a mosdóba, jön vissza, leül, beszélgetünk.

– Holnap! – böki ki. – Holnap megyünk!

* *Louis-Ferdinand Céline* (1894–1961) Párizs külvárosában született Louis Ferdinand Destouches néven, a Céline nevet nagyanyja után vette fel. 1932-ben jelent meg *Az utazás az éjszaka mélyére* c. regénye, amit 1936-ban a *Halál hitelbe* követett. A huszadik század egyik legmeghatározóbb és legvitatottabb francia írója. Stílusával új irodalmi nyelvet teremtett, megújítva ezzel a francia és a világirodalmat. A *London Bridge* c. kötet hamarosan megjelenik a Kalligram Kiadónál.

Nagyon határozott.

– Ki hova?

– Kipróbáljuk az erőt!

– Akkor tényleg beteg vagy?

– Ne! Könyörgök, te kis gyilkos! Legyél velem rendes, ha csak egyetlen egyszer is... Ne felejtsd el, hogy nem vagy egyedül! Hogy én találtam ki az ezredest! Az egész bulit!

Most meg jelenetezik...

– Nekem köszönheted, hogy zabálhatsz! Hogy ennyire boldog vagy, gondold meg, nekem köszönheted, úgy hogy most egy pillanatra erőlted meg magad!

– Mit akarsz?

– Tudni szeretném, hogy mire megyünk vele... megvan az egész, érzem tökéletesen...

– Biztosan?

– Biztosan.

– De félsz azért?

– Inkább lámpaláz... nem mondhatnám, hogy félek... de támadt egy ötletem... pazar!... nem mondom meg előre... majd meglátod!... túl sokat fecsegsz... még elmondanád a cicádnak!... Na jó, akkor indulhatunk is...

Húha! Most jól elkapott... De szórakoztató is volt ugyanakkor... Csavargással csábított... Tudta, hogy az a gyengém... De Virginie is az eszembe jutott... Nem érdekes... Egy óra múlva már itthon is vagyunk, megyünk és jövünk... letudjuk a kísérletet... próbát teszünk, mennyi benne az erő...

Megállapodtunk.

– Akkor viszont tudni fogsz mindent! Szétcsapunk minden akadályt!

Már a gondolatától is fickándozott örömeiben a Sosthène.

– Ohó! Tátva marad a szád, attól, amit látni fogsz, kölyök! Most figyelmeztetek!... Nem kell hozzá más, csak egy kanál meg egy szalvéta-gyűrű... ezzel, de így tartsd... *tak! tak! tak!* és máris mehet! Ütöd a taktust... én meg bele a tömegbe... de egészen közel maradj, hogy halljam!...

– Indíts! Gyerünk! Hopp! röpdülünk!...

Gyorsan felöltözünk, összegöngyöli a kínai ruhát, apró csomag a hóna alatt, és indulás.

Még majdnem teljesen sötét volt. Lábujjhegyen megyünk lefelé, az utcán aztán gyorsítunk... fölgrunk az első villamosra... hajnalodik... ködös hideg... októberben jártunk... dideregtünk...

– Hová mész? – kérdezem megint...

– Azt nem mondhatom meg!... Minden a meglepetésen múlik... A tiéd a szertartás!... De át kell élned! Ha nincs meglepetés, akkor nincsen hatás! Nincsen fluidum!... akkor nem jönnek a szellemek!

– Ja úgy?

Szeretek kételkedni...

– A gáz miatt is csináljuk!... Érted? a ritmus! Befogjuk a hullámokat... abban van a lényeg!

– A Goád megvan még?

Csak tájékozódok.

– Hogy megvan-e? Haha! gyermek! Majd meglátod! Megérted! Hamarosan! A kozmikus sugárzást! Hóó! Hóóó! Hóóó!

Micsoda önbizalom! A villamos zsúfolásig tele! Törzsutasok, bérletesek, útban Ludgate-be, alkalmazottak, áruházi eladók, sápadt, sovány, nyomorúságos alakok, egy egész kocsira való balek... a férfiak dohányoznak, ködöt is szívznak, és az újságjukba sercintik a turhát. Nem valami paradicsomi állapot ez a kora reggel!... A londoni villamosban olyan szagok terjengenek, mint a tengerjáró rakterében... itt messze járunk! Távol-Keleten, maláj kuplerájban, a mézes pipadohány... talán a szantál szagától.

Talán a villamos utasainak is ez jár a fejében, miközben összezsúfolódva, csizmában, ide-oda dőlve, egymásba kapaszkodva, a váltóknál egymásra zuhanva, az utcasarkokon meg-megzökkenve utaznak a High Point-től Shepperdig, keresztül a dombos elővároson, az ezernyi kis ház, apró kert, muskátli ágyás, rendezett virágoskert mentén, olyan vidám mint ezer és ezer sír a halottak napján. Az ég az oka, amelyik pirkadattól délig mindig egyformán ronda.

Minden megállónál újabb lökdösődő felszállók, holtfáradtan a munkától, pedig még el se kezdték, hölgyeim, uraim, aggódnak, nehogy elkéssenek, botladozó, folyton bocsánatkérő kísértetek...

– *Beg your pardon!*

Pépé jutott eszemben a villamosban.

– Nem nézzük meg? – kérdem tőle.

Már egy hete nem látta... Aggódik biztos az asszony...

– Mindenki aggódik, fiatalember! Mindenki! Ilyen az élet! Aggódnak!... Én is aggódom...

Nem erőltetem a témát.

Szívtelen egy pasas. De ezt tudtam róla...

Mire Shepperd Bushba értünk, laposra passzíroztak minden utast! Végállomás! Rohan a tömeg a metró felé! Le a mélybe! Már el is tűntek! Dübörög mindenki lefelé!

Hóha! Elegendem van a sötétből! Okkal méghozzá! Mondom, hogy menjünk inkább busszal.

– Hová megyünk?

Nem is felel.

A megtestesült titok. Játsszom a sértettet. Megmakacsolom magam.

– Csináld csak, ahogy akarod, én nem megyek tovább! Metróval nem megyek!

Végül enged, fölszállunk egy buszra, a 61-esre, irány a centrum. Katonával tömött az autóbusz. A Charing Cross, minden rosszaság támaszpontja felé gurul nagy nehézkesen.

Közben megvirradt. Az úttest, az egész Strand zsúfolva csíkos kekiruhás bakával, utánpótlás a harctérre, Flandriába, a csatamezőre, de kinn voltak már a kurvák is, a Bridge-től kezdve minden sarkon, főntről, az emeletes buszból néztem, ráismertem mindre, a Cascade bigéi, a Gencive bigéi, a Jérôme bigéi, aztán a Ginette, meg a Bi-goudi, a Winham Road sarkán a nagy pub, az *Étincelle* előtt.

Megbök, figyelmeztet, leszállunk, Villiers Street!

– Megmagyarázok majd mindent! Futás!

Na, ezt nem bánom.

A kínai kocsmába tartunk, ahol először találkoztunk, az emelkedő közepén áll, és az alagútra néz. Az óriási gépzongora szól, ugyanúgy, mint a múltkor, trombitál, dobol, a fényfüzerek pedig kigyulladnak, ahányszor a cintányér megszólal. Mint a mennydörgés, olyan a ricsaj a kocsmán belül...

Sosthène ordítva mondja:

– Fölveszem a ruhámat...

Rohan a klotyóba. Nem marad sokáig, amikor visszajön, teljesen kínai, kifestve, copfosan, lábszárvédősen, citromsárga kalapban...

Mondom is:

– Kiöltöztél! Bravó! Mutasd a sárkányodat!

Megfordul, mutatja, vörös és zöld és tüzet okádik, ragyogó hímzés. A pincérlányok odajönnek csodálni, valódi selyem, azt tapogatják.

– Meg vagy elégedve?

Szenzációt keltett, a pulttól odasereglett hozzánk az összes piás, bámulták a hátát, fogdosták a sárkányt. Röpködtek a viccek...

A tea meg a sütemény után bedobtunk még a csajokkal együtt három konyakot is.

– Honnét van a suskád?

Erre csak annyit mond, hogy „Humm!”

Mikor indultunk, egy bűdös fillér nem volt nálunk... Csoda volt már az is.

– A többit majd hogy csinálod? Nincs már sok időd. Talán egy órád? Hogyan csinálod?

– Tudod, mi az a bátorság? – ezzel felel.

– Dugig vagyok veled! Tetőtől talpig!

– Akkor majd látsz valamit.

– Régóta ígéred, ideje volna, hogy meg is kapjam! Hogy én is lássak valamit belőle! És hol akarsz elkápráztatni?

Sejtettem, hogy kinn fogunk marhászkodni, provokáljuk a tömeget, akadályozzuk a forgalmat, így szokta idomítani, magához édesgetni a szellemeket és a Goát, a maga szolgálatába kényszeríteni a hullámaikat... Komoly munka. Láttam, hogy egyre izgatottabb, a harmadik konyak után már keresztbe állt a szeme, nem tudott meg-

maradni a fenekén. Mozgott a válla, vibrált az egész teste. Kicsi hozzá ez a kocsmá. A vendégek röhögtek rajta. Hülyének tartottak bennünket... engem zavart.

Megkérdezem:

– Erősnek érzed magad?

– Kezdd a villával!

Kezdem is rögtön, *tak, tak, tak...* a kíséretet, amit kért... csak rögtönzők...

– Nem hoztad el a fémtálat?

Nem tud meglenni szemrehányás nélkül.

A fán nem igazán szólt, de azért kasztanyettára emlékeztetett...

– Tudni fogod?

– Naná!...

Sejtettem azért, nem szoktam tévedni, hogy le fognak bennünket kapcsolni. De azért eljöttem vele, hagytam, hogy átöltözzön, hozza a szalvétagyűrűt, mutogassa magát, játssza a fakírt, mert különben soha nem megy haza, soha nem tér vissza Willesdenbe, ott hagy csapot papot, szegény Virginie magára marad a bácsival és a képzelgéseivel... hogy abból meg mi lesz? kék-zöld, egy kis családi korbácsolás. Nem ússza meg.

Vagyis lehetetlen.

A basszusát! Végigcsinálom! Ha meg lekapcsolnak, annyi baj legyen!

– Akkor gyerünk, öreg – mondom –, próbáljuk meg! de siess! Egy óránk van rá, nem több! Mi a fenére készülsz? Nem volna jobb hazamenni? Gondoltál rá, hogy mindent szanaszét hagytunk? Hogy nem raktunk rendet a műhelyben? Kinn hagytuk a szerszámokat! A rohadt életbe! Biztos dühöng már az ezredes! Idáig hallom! A csaj meg kap a seggére!...

– Menj csak! baszd meg, te barom! tűnés... ha már segíteni nem akarsz!

– Dehogynem akarok, inkább siess! Mit tökölös annyit! Kimegyünk? Vagy maradsz?...

Nézte a vendégeket, aztán a kinti forgalmat, a járókelőket a Villiers Street-en.

– Tíz percre van még szükségem! – jelenti ki végül határozottan. – Fogd a pofád, és csináld, amit mondok.

– Jó! Rendben, csinálom, de ne felejtsd el, hogy tizenegyre otthon kell lennünk!

– Valami baj van a felvégen?

– De van ám!

Még mindig nem tudtam, hogy mi a fenét tervez... Táncolni akar az utcán? Kéretgetni?...

Rákérdezek nyíltan.

Szembenéz, rázza a fejét...

– Húha! – szólal meg aztán. – Kicsi vagy te hozzá, nem érted, mire való a próbatétel...

Fizet... megy kifelé... én meg a nyomában... megtapsolnak, ahogy kivonulunk... Fél tizenegy lehetett... Fönn a Stranden nyüzsögnek a zsaruk... Ezt rögtön kiszúr-
tam, ez az idejük, ilyenkor van őrségváltás a Whitehallnál.

Megismétlem:

– Siess azért, nem tudom, mit akarsz csinálni, de nem örülnék, ha felismernének a csajok a Square-en, a Cascade kurvái, jobb volna, ha nem.

Pontosan arra tart, átvágunk a Trafalgar téren, Nelsontól alig három méterre vonulunk el, szerencsére föl se néz, bele van merülve a rajzaiba. Pedig Sosthène feltűnést kelt, járókelők, bakák veszik körül, azt hiszik, hogy toborzó, hogy beöltöztették a toborzáshoz, hogy mindjárt beszélni fog, hogy föláll egy szappanos ládára a Gallery mögött, ezen a helyen lehetett abban az időben, ugyanúgy, mint a Hyde Parkban, nyilvános szónoklatokat tartani.

Megy tovább, nem áll meg. Az *Empire* előtt megyünk el, jön a kereszteződés. Húha! megáll a szívverésem, a Leicester Street... Őrült talán, jut az eszembe, be akar nézni Cascade-hoz, eldicsekedni a szép ruhájával. De nem, megy tovább, már a Circusnál járunk, a színház előtti járdán, ahol a kocsik csak nehezen tudnak megfordulni, mert mindig iszonyatos a forgalom, mind lépésben haladnak! Jönnek mindenfelől, leginkább a Regentről meg Tottenhamból. A rendőri bódé pont a Cupidótól jobbra áll. A Birodalom szíve, ahogy mondják...

Látom, hogy Sosthène hirtelen megtorpan... négy-öt méterrel lemaradva követem, hogy ne lássanak azért együtt.

Hátraszólok: „Ott van!”

Megáll, habozik, ingadozik, egyelőre az autófolyam mentén egyensúlyoz...

Az jut eszembe, hogy ennek elege van, mindjárt a busz alá veti magát! Ebben az öltözékben! Na, ezt megkaptam! Öngyilkos akar lenni!... és képes volt ezért idecsődíteni!... Kétségbeesésében és félelmében! Tanúra van hozzá szüksége!

Hátrább vonulok a járdáról. Beálllok a színház paravánja alá, az újságárusok közé. Sosthène integet, menjek már...

Jól van haver!

Kiabál:

– Gyere már! nem harapok!...

Közelebb lépek.

– Most pedig, Ferdinand bátorság! Következik a nagy kihívás! Indíts a zenével! Kapd el a ritmust, közel maradok, hallanom kell... Előbb a fával, aztán gyöngyöztetted... esőcseppek... *tü... tü... tü...* Közben engem figyelsz... Le nem veszed rólam a szemed! Én pedig kimutatom a Goa erejét! Visszafordítom a kocsisort! Megsemmisítem a rendőrséget! Most beszélj! Szarakodok?

Ez durva volt.

– Nem! Nem szarakodsz!

Kihívás, tisztán és egyszerűen. Indulás a járdáról, lelép, vonul az úttesten. A útkereszteződésben álló zsernyák látja, hogy közeleg, sípol neki, integet, hogy fordul-

jon vissza. A sípszóra minden megáll, a buszok, a teherautók, a targoncák. Sosthène emeli az egyik lábát, aztán a másikat, tánclépés, lép még hármat vagy négyet, fölhajtja a ruháját, és megáll a kocsisor előtt, amivel megállít mindenkit. Keresztbe fonja a két karját. Iszonyú a ricsaj, elhallatszik egészen Oxfordig. Autódudák és vezetők őrjöngnek. Sikerült leállítania az egész Circust, minden sávot, ameddig ellátok, mindenütt recsegnek a kürtök. Ő pedig áll egyhelyben, hősiesen. Aztán nekiáll szidni őket. „Bífsztek! – így beszél – Csönd legyen! *Chut up* Angliának! A Goa erősebb nálatok! Forduljatok vissza!”

Azt szeretné, ha megfordulnának.

– Gyere ide hozzám! – ezt már nekem üvölti. – Gyere ide!

Ujjong, hergeli magát, harsog lelkesedésében, ledobja az ujjasát, megmutatja nekik, milyen az igazi tánc...

– A kilencvenkettest játszd nekem!...

Nem emlékeztem a kilencvenkettesre... Emlékeztet.

– *TAK! tak! tak! TAK!*...

Visszalépek a járdára. Nem fogok neki játszani se kilencvenkettest, se mást! Botrányból ennyi már éppen elég! Gesztikulál, hajladozik... ez a kilencvenkettes figura... ráismerek... kaszál a karjával... tekergeti magát... grimaszol... hajladozik, mint ha nem volna csontja... nehéz... kecsesnek nem mondható... erőlködik... kevés a helye... az autóktól egy karnyújtásra... zúg harsog rettenetesen... úgy bömböl a csorda végig a Regent Streeten, hogy csak elmosódottan látom a házakat, szédülök a járdáktól, mert annyira remeg a dühtől a mindenség, füttyög az összes zsarú a Marble Archtól egészen idáig, viharzik a sok sípszó, egyre élesebben visszhangzik, elnyom minden hangot, a motorzúgást, a látásomat, a nézésemet, a fejemet, mindent.

A zsarú ott fenn a kis dobogón hiába üvöltöz, céklavörös, sípól és tombol, szétveti a düh. Hiába ordítja Sosthène-nek, hogy *Go way!*... *Go way!*... *Fool! Scrum!*

Sosthène nem is hallja... Ujjong, integet nekem, földöntúlian boldoggá teszi a sikere. Mutatja a teherautókat, a buszokat, ahogy mind ott reszketnek a lába előtt, hörög, dörög, fújtat a sok motor, mert nem kapcsolható sebességbe, csikorog, durrog, recseg, puffog itt minden. Az egész föltartóztatott csorda, a füstölgő, dühöngő, rotyogó, aszfalton megfékezett szörnyetegek. Húúú! Iszonyatos... az *Empire*-től a *Royalig* tart az undorító dugó, egy törpeharcsa nem férne a kocsik közé, a bolha hiába keresné a kicsinyeit. A közlekedési rendőr nem bírja tovább, hiába ugrál a dobogóján, hiába próbálta elkergetni Sosthène-t, föladja, a helyét, a kis zászlóját, a fülkékét, mindent, leereszkedik az úttestre... Teljesen kimerült a dühöngéstől... Vurstliba illő óriás, magas, széles vállú, nagytenyerű...

A két fehér kesztyű már ott táncol Sosthène feje fölött, mindjárt megoldja a helyzetet, agyonvágja...

Sosthène még mindig táncol, egyik lábáról a másikra helyezi a súlyát... önkívületben rázza a fejét...

– *Will you stop!* – üvölt rá a rendőr... – *Will you stop rascal?*

Anyyira hangosan bömböl, hogy hallok mit mond... túlordítja a motorok viharát, a dudákat, a szirénákat, a járdán összezsúfolódott tömeg moráját.

Sosthène fut a zсарu elől, tánc lépésben a kamionok között, bakugrás, szökellés, siklólépés, forgás! Földet ér... kukucs! Mindezt a buszok közt! Háromezer busz dübörög... pokoli a torlódás, a ricsaj, ötezer trombita, dudák, sípok, kipufogók, féktelen ellenállás a Charing Crosstól Tottenhamig, az Utolsó Ítélet harsonái. Hajsza! Sosthène után.

Ő meg tovább táncol, olyan varázslatosan, mintha nem tudná, kicsoda, fölropül ruhástól, lebeg, pörög, kecsesen, csodásan, huncutul, szárnyas tündéerként a buszok között, eltűnik, aztán előtűnik megint, bújócskázik, a *Véda* kilencvenhat képének a figurái ezek; a zсарu meg magán kívül, pokolian őrjöngve, a seggét emelgetve üget a nyomában.

Csak bámultam, többet nem tehettem, csak nem kezdek bele most a villázásba! Nem is hallaná. Engem viszont széttépnének.

Az óriás zсарu bele-beleütközik a buszokba, horpadnak a karosszériák... Sosthène folyton kicsúszott a kezéből... Mintha nem volna súlya... csak leheletnyi!... A tömeg iszonyúan élvezte! Örömműnep! Tombolnak!

Jobb ha nem keveredem bele, elég ha együtt ordítok a többiekkel. Biztatom Sosthène-t, ahogy megvívja harcát a fakabáttal, ahogy megfuttatja a krapekot a dübörgő káoszban, a recsegő szörnyetegek sűrűjében. Most aztán megkapják a sportjukat, vele az izgalmakat...

– *Go on! Men!... Cut him short fellow!... és puak! puak! Vúúúú!...*

Mintha trombitálnék! Bedobom magam! Maradjon csak a zsebemben a fémtál meg a villa... meg a kanalam... Jobb, ha nem figyelnek föl rám... Jól szórakoznak a bakák is. A buszok teli voltak egyenruhásokkal... Leszálltak, hogy jobban lássák, hogyan folyik a vadászat... Gesztikulálnak, utánozzák Sosthène-t... körtáncba kezdenek... ellepik az úttestet... körbeugrálják a civileket... egymás kezét fogva... elkapta őket is a láz... a körön belüli bakkhanáliában néhány részeg, gyufaárusok, egy virágárus kocsis, meg két sirály és egy veréb, ott köröznek Sosthène feje fölött. Jól láttam az egészét. A tömeg lezúdult a járdáról, elárasztotta, teljesen ellenállhatatlanul a Circust, az egész Piccadillyt, a kereszteződéseket, elsodorta a rendőröket, a kocsisrokat, megállított és összezavart mindent, hátrább tolta az autóbuszokat, és közben félelmetesen zúgott... *BRRUMM!... BRRUMMM!... BRÚÚÚ!...*

Sosthène irányította az őrületet, el is hasadt tőle a ruhája, beleadott apait-anyait! A szeme engem keresett! Inkább összehúztam magam... Az óriás zсарu hiába küszködött, bekerítette a körtánc. Nem tudta, merre forduljon... Felkapta, sodorta, pörgette, magába rántotta a farandole... körbe a házak, körbe az autók körül... Álomként csúszott be a döngő autóbuszok, a dühödten egymásba gabalyodott szörnyetegek közé... Ünnepelet London szíve, és mindez Sosthène hibájából! Húha! ezért még megfizetünk, biztos vagyok benne... Jön majd a visszahatás, megkapjuk még érte a magunkét!... Próbáltam suttyomban felszívódni, Tottenham felé tartottam volna. De

a tömeg olyan sűrű volt, hogy egy tapodtat se tudtam mozdulni, se előre, se hátra... fogva vagyok.

A zsernyák fújta a sípját!... sípolt!... segítség! nem bírja tovább! Autóbuszok alatt kúszott, a tetejükre mászott fel, de Sosthène-t nem lehetett elkapni, táncolt, ugrált az egyik buszról a másikra, tíz-tizenkét méter magasságban, mint egy gida, egy zerge, egy tündér. A zsarú őrjöngött, hol a vállát, hol a fejét ütötte be, amikor egy kerék alá került, bőgött, akár az oroszlán! Nagyot ugrott, bevverte a pofáját, mire letépte a nadrágját, a zubbonyát, az övét, úgy ügetett most pucéron, négykézláb Sostène nyomában...

– Szomjas – mondta egy csaj –, ugat, úgy látszik, veszett!

Ezt már nem akartam látni.

Ebben a pillanatban hangzott fel a tűzoltók csengője, közeledik, de még messze lehetnek... *Fire! Fire!...* Ez a tömegből hangzik, egyre többen ordítják...

– *Dong! Dong! Dong!*

Sosthène fönn a magasban táncol... most egyik lábról a másikra... ide-oda... vele a többiek... vidáman és bolondosan... kéz a kézben... ez a sarabande...

– *Dong! Dong! Dong!*

Villámsebessen forognak, a sor vége belecsapódik a falba, visszapattan, fájdalmas visítások...

A tűzoltók távolodnak... a csengőhang elhal...

Ebben a pillanatban jelenik meg egy nagy csapat rendőr, látom innét, a tér, a Haymarket túlsó végén, legalább százan lehetnek, kék egyenruhás *copperek*... Nem ijedek meg, erre számítottam... Kegyetlenek, mondom! Mint a lavina! Száguldanak, megvadult marhacsoda! Nem hiába sípolt annyit az a zsernyák!

Nekirohannak a körtáncolóknak, szétszakítják, elsodorják, ököllel verik, lökdösik, rugdossák, rájuk lépnek, tapossák őket. Alul visító, összevert, rángó testek, koppannak, döngenek, hasadnak a fejek, ömlik a vér... Újabb csapat rendőr rohan meg bennünket. Egy hajszálon múlt, hogy sikerül kisiklanom előlük! Nem tudnak elkapni! Futok! Helyén volt az eszem! Ezek a köpenyes bölények mindent letarolnak! Hirtelen eszembe jut Sosthène, nem akarom, hogy így végezze! A basszusát! Már csak ez kellett!... Hogy én sóhajtozzak utána! Hogyan magyarázom majd meg? Keresem!... szólítom... Rohangászok az autóbuszok között... A földön fekszik, a járdán, két hústorony kezeli, mindjárt vége, az egyik a botjával püföli, a másik csizmásan rugdossa...

– *There! There!* – ordítom... és az utca túloldalát mutatom... mintha valami rendkívüli történe... *Fire! Fire!* Riasztom őket!... Sikerült elvonni a két bölény figyelmét... Morogva és ólomköpenyestől elvonulnak!

– Jaj! Mester! – mondom Sosthène-nek. – A feje! Belehal... vérzik mindenütt!

Csuklik, fekszik a csatornában... A fejéből csurog a vér. Tépdesem a ruháját... Jobb ha nem ismerik föl... mindenütt verekednek, az izgalom nem csillapodik, a zsa-

ruk a *Lyon's* előtt gumibotoznak. El kell tűnnünk. Próbálom fölemelni Sosthène-t, össze kell szednie magát.

Alaposan megverték, a szeme bedagadva, az orra meg annyira megduzzadt, hogy három vagy négy orrlyuka lett egyszerre. Vérzik szinte mindenütt.

Jól ellátták a baját.

– Hát ezt megkaptá, jó mesterem! Az Erő nem igazán működött!

Újabb pánik, visszanyomnak a járdára, aztán sodor magával minket is a tömeg, víz magával a sokaság. Ami bizonyos tekintetben még szerencsésnek is mondható. Sosthène nem tudna talpon maradni egyedül. A szája is csupa mocsadék, vér, haj, nyál meg a fogai...

Szép lassan kiköpdöste azokra, akik mellette nyomulnak. Senki észre se veszi. Beszélni akar, helyette okádik. Rám ereszti az okádékát. Aztán elszakítanak tőle... De végül sikerül utolérnem. A zűrzavarban azért még kinyögi:

– Akkor nem sikerült?

Úgy látom, csodálkozik rajta.

– Még megfázik – mondom neki.

Víz magával a tömeg. Shaftesbury felé hömpölygünk... Hol fulladozva, hol végre levegőt kapva, ez a ritmus, így megyünk... Csontvázakat présel össze az áradat. Csontok bökődik a bordáimat. Odalapítanak egy bolthoz. Sosthène-t nézem, a fejét, folyik a vér az orrából. Könnyebb még nálam is, lebeg a tömeg fölött. Szerencsére majdnem szép az idő. Ingujban van, a nacija szerencsére megmaradt, de mindene átázott, undorító. Hisz a kanálisban fürdött.

Végre kikeveredünk a zűrzavarból... Üvöltöznek még mindig, de a tömeg túlszaladt rajtunk. Félreállunk, behúzódnak egy kapualjba. Most már képes segítség nélkül állni, jobban is van, csak éppen a vér ömlik belőle, még a füléből is.

Megkérdezi:

– Iszunk valamit ?

Nem örülnék, ha megint berúgna.

– Nem! – mondom. – Megyünk haza !

Fölszállunk a 114-esre, a Marble Arch felé nem lesz hosszú... A Piccadillyn alighanem még mindig ölik egymást. Ez járt az eszemben. Nincs még vége a verekedésnek, sem a táncnak.

– Ami igaz, az igaz, szép kis felfordulást csinált, mesterem!

Szerettem volna, ha felfogja, hogy azért én se vagyok még teljesen vak...

Nem felelt... Az orrát kezelgette... Én se akartam folytatni. A legfontosabb, hogy érzünk már haza. Látni akarom Virginie-t. Megtudni, hogy mi is történt. Mondtam még neki ezt-azt, míg az orrát tapogatta, összecsípte az orrlyukait, hogy elálljon a vérzés, mindez fönn az autóbusz emeletén, arról, hogyan tört ki a botrány, hogy ő, Sosthène mennyire óvatlan volt, nem vigyázott magára... és hogy én mentettem meg a haláltól, amikor kiszabadítottam annak a két vérszomjas zsarunak a kezéből...

Erre dühbe jön, elkezd gyalázní, hogy az én hibámból történt, hogy az én gyávaságom miatt tűntek el a szellemek, és legfőképpen a Goa, hogy én elszabotáltam, hogy abban a tragikus pillanatban egyetlen tiktakkot se voltam képes megszólaltatni. És a fémtálam? A villáim? Hogy ezzel végleg leszerepeltem! Hogy az egész egy szégyen!...

Azért haragudott legjobban, hogy nem kapta meg a tiktakkjait. De hiszen megmentettem az életét? Az talán nem számít?

Annyira vérzett az orra, meg a bedagadt szeme, hogy folyt lefelé mindenütt, a szája is tele lett vele, köpdöste ki a megalvadt vért, jutott szépen a mellette ülőkre... az inge is már tiszta vörös volt...

– Gyerünk! – mondom neki – Leszállás!

Nem voltunk messze. Nem szerettem volna újabb históriákat. Inkább gyalogolunk egy kicsit. Megérkezünk a házhoz. Az orra, a szeme még mindig vérzik. Nem szeretném, ha így látnák. A kis sétány felől megyünk be, a kerten, aztán a konyhán át...

Fordította: SZÁVAI JÁNOS